

Szerkesztőségi iroda

Főpiae, Osulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Polák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A háromszéki „Házipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap hetén
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . 1 frt 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyiltér sora 15 kr.

Budapest, 1879. március 9.

n. — A delegációknak mostani folytatá-
gos üléséhez Andrassy külügyminiszter
számos oly nyilatkozatot tett, melyek mázsás
súlyként zúzzák össze az ellenzéknek nagyra
felpuffasztott, — de gyöngye bordájú vádasko-
dáisait.

Ellenzékeink valamennyi árnyalata kitűnő
Tisza-ellenes fegyvernek fogadta el azon vá-
dat, hogy a két okkupált tartomány közigaz-
gatási szervezésének kérdése a monarchia alkot-
mányos képviselteinek kikerülésével, a közös
kormány által abszolút hatalommal fog elinté-
zteni. Ez állítás után pompás jogosultság szí-
nével lehetett oda tenni, hogy ime: a monarchia
terhes áldozataival elfoglalt két tartomány az
abszolútizmusnak — a kamarailai befolyásoknak
lesz melegező fészke s a magyar alkotmányos-
ság s önállóság ellen törvölutásoknak lesz
kiinduló pontja a magyar Andrassy és Tisza
közreműködésével.

Andrassy most az osztrák delegációban —
mely egy kákan száz csomót is kereső fagga-
tózással gáncsot kíván hányni a magyar minisz-
ternek — ez ügyben ismét kinyilatkoztatá azt,
mit különben már Tisza nyilatkozatai után vár-
hattunk is. Az osztrák delegáció folyton azután
kérdésködködik, hogy az előterjesztések közt hol
vannak Bosznia költségei? mert nyilván úgy vé-
lekednek, hogy ezeket Andrassy valami hamis
cím alatt akarja velük megszavaztatni, hogy
aztán abszolút hatalommal használja azt. An-
drassy kijelenté, hogy boszniai költségvetést
nem terjesztett elő, mert a kormány gazdaszko-
dik azon elvhez, hogy a két foglalt tartomány
közigazgatási költségeinek ugyanazon tartomá-
nyok jövedelmei által kell fűzőtetniük s teljes
meggyőződése szerint fedeztetni is fognak, mi-
után semmi e jövedelmeket tulszárnyalható költsé-
ges befektetés nem céloztatik. — A hadügyi
kormány most a hazatért menekültek ellátására
s az ideiglenes igazgatás költségeire az ugyan
előlegeket a boszniai ideiglenes kormányzatnak,
de ez természetesen ama tartományok rovára
történik — s elkerülhetlenül szükséges, ha
nem akarjuk veszni hagyni az aratást s vele
ama tartományok adóképeségének forrását.
A két tartomány miként leendő szervezésének
kérdését megoldani a két kormány s parlament
feladata. A kormányok már tárgyalják az ügyet
és — mint Andrassy biztosított is — bizonyos
elvi irányban meg is állapodtak, hogy ezen
függő kérdésnek vagy formális nyilatkozat, —
vagy egy ad hoc intézkedés által leendő
megoldását fogják a parlamentek előtt ajánlani.

E nyilatkozat teljes meztelenségében tünteti
fel az ellenzéki vádak alaptalanságát. Nem lesz
a két tartomány kiszámíthatlan megterhelte-
sük kuforrása, — mert ott nem tervezetnek
nagy beruházások s a hadügyi kormányzatunk
által nyújtott előlegek is visszatérülnek, mihielyt
a két tartomány adóforrásai megnyílnak s nem
lesz Bosznia s Hercegovina az abszolútizmus
otthona, mert az ottani szervezés alkotmányos
uton történik s a parlamentek beleegyezésével
intéztetik.

A másik ellenzéki vád még merészebb. A
szerint Andrassy maga cserben hagyni készil
legsajátabb művét, a berlini szerződést, hogy
az Oroszországgal titkon rég megállapított mód
szerint Törökország felosztása végrehajthassék;
e végből — mint az ellenzéki igaztás biztosít,
— a tavasszal, mikor a hó felolvadt s mi fő-
a delegációk által a költségek megszavaztattak,
az okkupáció ki fog terjesztetni egész az Aegei
tenger partjáiig, Salonichiig s hogy e célból

már titkon meg is indítottak a hadcsapatok a
novibazári kerület okkupálására.

Andrassy e tekintetben is nyilatkozott s
még pedig oly világosan s határozottan, hogy
nyilatkozata egyszersmindkorra agyoncsapta
az ellenzéki hazug vádaskodást. Kijelenté, hogy
bárki akarné megszegni a berlini szerződést,
az vissza utasítatnék a nagyhatalmak és első
sorban a mi monarchiánk által; kijelenté, hogy
a kormány nem tervez semmiféle újabb okku-
pációt, még Novibazár elfoglalását sem, s utó-
bit azon egyszerű okból nem, mert monarchi-
ánk arra joga sincs, miután a berlini szerző-
dés nem hatalmazott fel Novibazár okkupáci-
ójára. hanem csak arra, hogy ott a török kor-
mányzat fenntartása mellett helyőrséget tartsunk,
ha szükségét látjuk. De még a helyőrségtartás
sem vállaltuk el köteleesség gyanánt, hanem csak
arra jogot szerzettünk. A külügyminiszter kije-
lenté, hogy ez idő szerint nem forog fenn a
szükség, hogy e helyőrségtartási jogunkat No-
vibazárban foganatosítsák, hanem hát bekövet-
kezhetik; ha a Balkánfélsziget ismét forrongás
színhelye lenne, ha Ruméliában az orosz kezek
által szított bolgár forradalom kitörne s így
azon veszély forogna fenn, hogy ama kerület-
tet, melyen a Balkánfélsziget szívébe mehetünk,
előlünk egy ellenséges haderő elzárhatja: ak-
kor bemegyünk Novibazárba. De — mint An-
drassy hangsúlyozá — jogunk gyakorlásának
van egy feltétele a berlini szerződésben s e fel-
tétel az, hogy jogunkat a portával egyetértve gyako-
rolhatjuk, a minek azon fontos következzése is
meglesz, hogy ama jogunknak ilyen gyakorlása
fölment bennünket minden újabb vér- s vagyon-
áldozattól. Andrassy a leghatározottabban hang-
súlyozá, hogy ha a szükség rá kényszerítene
bennünket Novibazárnak a berlini szerződés ér-
telmében leendő megszállásáról: a berlini szer-
ződés által kitűzött feltétel a szerződés szentes-
ségének tisztelete és saját érdekeink megóvása
tekintetéből meg fog tartatni.

Mint mondtuk, e nyilatkozatok teljesen ki-
veszik az ellenzéki vádak alól a talajt s meg-
fosztják azokat a jogosultságtól. Ennek dacára,
ismerve az ellenzéki saját megbeszélőnyösödött
s az igazsággal rossz lábon álló modorát, majd-
nem bizonyos, hogy e vádak azért tovább is
tengődni fognak az ellenzéki lapokban. Súlyuk
azonban nincs Andrassy említett nyilatkozatai
után.

* Kereskedelmi szerződés Szerbiával. A ma-
gyar kormány képviselői már Bécsben vannak,
hogy az osztrák kormány megbízottáival és Zukics
szerb ügyvivővel az osztrák-magyar szerb kereske-
delmi szerződés fölötti tárgyalásokat megkezdjék.
Mindenekelőtt a két kormány közt lesznek a föl-
vev megállapítandók. Az értekezletek b. Schwe-
gel külügyminiszteriumi osztályfőnök elnöklése alatt
folynak.

* A minisztertanács határozata folytán, mint
a „M. H.” jelenti, az igazságügyminiszterium je-
lenleg törvényjavaslaton dolgozik, mely szerint az
osztrák-magyar bank jelzőlog hitelostályja által
élvezett összes kiváltságok a magyar földhitelinté-
zetre is kiterjesztendők lesznek.

Az „osztrák-magyar igaztók” Macedoniában.
Nem rég az a hír járta be az európai sajtót, hogy
a macedonai lázadás osztrák-magyar emisszáriu-
sok szítják. Most a londoni „Eastern Budget” meg-
adja a felvilágosítást ez ügyben. Az említett hír
a „Marica” című orosz-bolgár hírlapban jelent meg
először, s onnan jutott az európai sajtóba. A bol-
gár sajtó leleményességének e próbája — írja
a nevezett angol lap — Szentpétervárott természet-
esen a legkedvezőbb fogadtatásra talált. Az orosz-
sok kétségkívül igen kényelmes dolgoknak tartják
az igaztók üzelmek odiumát más hatalomra áthári-
tani, annál inkább, mert saját tábornokaik egyike

tűzte ki Nisben a lázadás zászlóját, az orosz bol-
gár hivatalnokoknak pedig a legjobb akarattal
sem sikerült egy osztrák-magyar emisszáriust kéz-
rekeríteni. Midőn e hír legelőször jelent meg a
„Marica” című lapban, nem fektettek rá súlyt, mert
e lap főcélja tudvalevőleg abban áll, hogy ellenzék-
ket prédikál a berlini szerződés ellen. Csak az a
körülmény, hogy ama hír az angol lapokba is
bejutott, adott a dolognak némi politikai jelentő-
séget.

A képviselőház márc. 8-iki ülésének közepét
a közlekedési miniszterium budgetének tárgyalása
töltötte be. Boross Béni, Ivánka Imre, Péchy Ta-
más és Hieronimy Károly urak szólaltak fel a
vasutak csoportosításának kérdésében, az utóbbi
hosszabb és szakszerű beszédben, melyet a ház
megérdemelt figyelemmel hallgatott, fejtegetvén az
e kérdésben követendő irányelveket.

Az ülés kezdetén a vízvezérléssel küzdő Sze-
ged város felirata a Tiszaszabályozás ügyének
megvizsgálása tárgyában jelentetett be s utasítá-
tott a kérvényi bizottsághoz; azután a Görögor-
szággal kötött postaszervezés hagyatott helyben.

Az ülés végén a kérvényekre került a sor.
Több megyék kérvénye alkalmat nyújtott a közle-
kedési miniszternek a tömösi csatlakozás kérdé-
sének eddigi viszonyosságai fölött egy oly nyilat-
kozatra, melyet megnagyváltal fogadhatnak az
összes érdekeltek; Zay ur egy gyanúsítása pedig
a miniszterelnöknek arra, hogy határozottan kije-
lenté, miszerint a legújabb kölcsön felett Bécsben
folyt alkudozásokban semmiféle vasuti kérdésről
nem volt szó. A ház e válaszokat megnagyváltal
tudomásul vette, s az ülés is minden zajosabb
jelenet nélkül záródott volna be, — a mit úgy
látszik, mindinkább szükségessé válik esetről esetre
konstatálni, — ha Ugron Akos és Gábor urak, az
erdélyi pálinkafőzők kis üstjéből kiindulva, nem
kavarják fel a tanácskozás nyugalalmát. A vitában,
mely a „kis üstök” kérdése felett keletkezett, Ti-
bád Antal ur nyilatkozata érdemelt figyelmet. Ugron
Gábor ur a magáé számára nem kapván a becses
cikkből — nevezetesen a pénzügyminisztertől
— annyit, a mennyinek követelésére magát joga-
sultnak tartotta, a kormánnyal együtt a parlamenti
s még tán a társadalmi illemnek is hadat izent,
a pénzügyminiszter ur beszédét „hebegésnek” de-
klarálván. Követé őt harcában Ugron Akos ur is,
egy képviselőtársának magántársalgásban tett
nyilatkozatát ürügyül használván a nyilvános par-
lamenti támadásra.

Végül Wahrmann Mór ur intézett a kereske-
delmi miniszterhez a dalmáciai vámtarifa tárgya-
ban egy figyelemreméltó interpellációt, erőteljes
és szakavatott indokolás kíséretében.

Konstantinápolyból jelenti, hogy a török
hadserg újja szervezésére kiküldött és Samih
basa, a dairchura elnökének elnöklése alatt, 13
tábornokból és a tábornok számos törzstisztjéből
álló bizottság elhatározta a területiális hadosztá-
lyok képezését és a hadtestparancsnokságok fentar-
tását.

A fővárosból Rumélia megszállására elvonult
csapatok által támadt ür betöltésére a szultán
megparancsolta, hogy a Salonichiben összponto-
sított hadosztály egy része haladéktalanul Kots-
tantinápolyba szállíttassék.

A porta elhatározta, hogy több új török kon-
zulságot állít föl Oroszországban, Romániában és
Szerbiában, ellenben megszünteti a genfi, brin-
dsii, velencei és zimonyi konzulságokat.

Hire járt, hogy az albán bandáknak Szerbiába
való betörése miatt figyelmeztette a bécsi cabinet
a portát, hogy nem fogja megtűrni, hogy harcok
színhelye legyen a novibazári szándák. A portát
ez indíthatta arra, hogy a novibazári kerületben
megszaporította a helyőrségeket. Ezen intézkedésé-
ről — mint a „Pester Lloyd” jelenti — fölvilágosi-
tást küldött a porta Bécsbe, és kijelenti, hogy
ezen rendszabályoknak nincs tüntető, vagy táma-
dó jellegük, és a török kormány csak azt szándé-
kozik bebizonyítani, hogy a szerb-albán viszály-
lyal szemben egymaga is képes föntartani a
rendet.

A porta jóakarataról meg vagyunk győződve,
de eddig csakis a jóakarati helyettesítést a rendet
az egész albán területen. A porta számtalan kísér-
letet tett, hogy kiegyeztesse az albánok önállósági
törekvéseit az ottomán birodalom egységével. Ma-

smét ilyen kísérletről tesz jelentést a Politische Correspondenz.

Hafiz pasa a kosovói kormányzó ugyanis egyes seget kötött Szkenner béggel, az albán liga vezérével, a következőket írték le: A liga 40.000 embert bocsát a porta rendelkezésére folyó évi május 5-ig. 2. Az ottomán kormány nevezi ki a segélyserge parancsnokát, és állami költségen fölszereli. 3. Hű arnaut népe szolgálatainak elismerése fejében, önállóság fogja kormányoztatni a szultán a kosovói vilajetet, Szkenner bégét nevezi ki a közgazdatis főnökévé, a kit külön jökökkel és szabaddalakkal fog fölruházni.

Szkenner bég már meg is kezdte működését, hogy eleget tegyen kötelezettségeinek. Alsó-Albániában számos toborzó hivatal működik és a visegrádi, novavárosi, csajnicai, novibazári, prizrendi és djakovai kerületekben hemzseg a sok alban juncz. Genie tiszték vezetése mellett a vila jenek majdnem minden városát erősítik és nagy mennyisé is löszert szállítanak az erődökbe. Az természetesen később fog megvárni, hogy szállírdította a portát ezen szövetséget. Mi egyelőre kétkedünk benne, mert, a mint mondják, ezen egyeségekben nagy reszök van a Boszniából megugrott javithatlan fanatikusoknak

Kossuth Lajos atyjának sirja.

Zlinszky Istvánné a Kossuth atya sirja ü. yében következőket írja az „Ellenőr“-nek:

„Kondoros, 1879. március 6.

T. szerkesztő ur! Az ismeretes sirügben az alábbi sorokat volt szerencsém nagy hazánkia — Kossuth Lajoshoz intézni:

Mélyen tisztelt nagy hazánkia!

Közeledvén az idő, mely ré is óhajtatásomat megtestesítendő leend, t. i. ön jó édes atya sirjának rendbehozása s emlékkövel ellátásának ideje, mert honleány társaim oly szép összeget gyűjtöttek és küldöttek be hozzám, a mi a mai körülmények között csakis a nagy név varázsa mellett volt eszközölhető, — bátor varok tehát ismét háborgatni ön drága nyugalomát — s tiszteletteljesen kérem fel, miszerint magam beleegyezését sziveskedjék adni arra nézve, hogy az üdvözölt hamvait ez alkalommal az új és valóban díszes a-dabasi ref. sírkertbe átvitethessem s az újítást ott eszközöltethessem.

Okvetlenül szükséges ezen eljárás, mert ma holnap bekövetkezik az idő, midőn harminc év telvén, az ó temető egyéb része lesz fordítandó, s ekkor ugy is át kellene azon hamvakat szállítani, — melyeket a feledésnek végkép átadni nem akarunk.

Engedje meg m. t. nagy hazánka, hogy ez alkalmat megragadva, örömemet nyilváníthassam legutóbbi betegségéből szerencsés kigyógyulása felett. Adja isten, hogy soká, igen soká élhessem a magyar haza és mindnyájunk örömeire teljes jó egészségben, hogy láthassa még a haza jobb napjainak felderülését is. Engem pedig tartson meg jó emlékezetében, mely nekem holtig legbecesebb kincsem leend.

Zlinszky Istvánné.

A nagy száműzött erre a következő levelében válaszolt:

„Collegno (al Baraccone) Italia, 1879. febr. 22.
N. . . Asszonyom!

A halál kényszerűségével szemben az ember vígasztalást keres azon gondolatban, hogy a sir menedékház, mely háborítlan nyugalmat ad.

Nekem, — megvallom, — nehezemre esnék e nyugalom megháborításának eszméjével megbarátkozni.

Nincs okom attól tartani, hogy ha majd porrá lesznek, valakinek eszébe juthat poraimat kizavarni akarai a sírból, melybe végnyu. alomra fognak tétetni ott, ama tengerfokon, a hol nóm és leányom hamvai oly régóta várnak reám. De az ily kizavartás eszméje oly kellemetlenül hat érzelmeimre, hogy ha legkisebb okom volna ez esélytől tartani, bizonyára e szavakat véstém sírkövemre: „hagyjatok békében! ne bántatok! Ekként érezek magamra nézve. Szegény jó atyámról nézve pedig a gondolat, hogy hamvainak ki kell zavartatniok azon sir nyugalmából, melyben már 40 év óta nyugosznak, megvallom, annál inkább nehezemre esik mert e hamvaknak, melyeket ngod általam soha meg nem hálálható kegyelele a feledéstől megóvni vállalkozott, most, annyi évek után felszedése már csak azért is baj s feladat, minthogy az egyszerű fakoporsó, melybe zárva voltak, már alkalmasint rég porrá korhadt.

Azonban ngod arról értesít, hogy a temető, melyben atyám sirja van, már közel időben más célokra fog fordíttatni.

Ez döntő körülmény, mely választást nem hagy fenn s érzelmeimnek rezignációt parancsol.

Mégis csak jobb a ngod kegyelems gondviselése mellett most eszközözendő átszállítás, mint azon kálítás, hogy a temetőnek más célokra fordításával atyám hamvai vagy az ott nyugvó többi halottak földi maradványává: vegyesen valamely közös sírba jussanak, miként a csatákban elesettekkel történik, még ha a „névtelen föltitnek“ közé tartoztak is, vagy pedig az ásó és ekevas szórja szét a föld porával összevegyült hamvakat.

Hát én e tekintetben is egészen szabad kezelt

hagyok ngod kegyes jóindulatának. Méltóztassék legjobb belátása és szívének csak nemre képes sugallata szerint cselekedni.

Ngod engem örvendősenek kijelentésével tiszteleg legutóbbi betegségemből felgyógyulásom felett. Szíves érdeklődését a leszívesebben köszönöm; a jó egészség bizonyos nagy áldás az életben s én annak bocsát annál jobban érzem, minél több szenvedés jutott osztályrészemül; nagyon kinos állapot, ha ez még testi szenvedéssel is tetéztetik. Hanem megvallom, sokszor azon kérdés kapom rajta magamat, ha nem volt volna-e jobb, ha hosszú kinos betegségem kigyógyít ama m. t. k még kinosabb betegségből, melyet életnek neveznek? . . . Ngod pedig nekem még hosszú életet is kíván! Ugyan minek? . . . A kinek életéjé meghusítottatott, annak élete neki nehéz teher — s másnak nem használ. Hát ugyan minek? Ön azt mondja, hogy annak, hogy „a haza napjainak felderülését láthassam“. — A mint a dolgok állanak, bizony soká kellene élnem, hogy ezt láthassam, — ha ugyan még látható lesz! Nem mondom, hogy nem lesz. Nemzetek élete nagyon szívós, igen nehezen halnak meg, még ha a loyaltitást az önfentartási ösztönnel fölíbe helyezve, maguk állanak is be sirásának saját sírjoknak megadásához. — En nem mondom, hogy nem lesz, mert a történelem néha igen váratlanul kizökken a kerékvágásból, a melybe az „in té z ö k“ mesterségesen beletérték. Egy perc viharzele évek szemjöttét seperiheti el. Néha még századok is; volt példa ré. Hát isten tartsa meg nemzetünkben a reményt a jobb napok felderüléséhez. S a remény legyen anyja az önbizalomnak s ez az erős akaratnak, melytől a cselekvés születik. De a mennyire az adott helyzetből következtetni lehet, tartok tőle, hogy e derű nagyon sokáig fog magára várni. Gondoskodtak erről Bécsben és folyvást gondoskodnak s Budán ugyancsak tolják e gondoskodás szekerét nagy engedelmesen s a Sándor utcából ugyancsak kenik e szeker tengelyét nagy készségesen. Mig majd egy szép napon Bécsben is, Budán is, a Sándor-utcaiban is arra ébrednek fel, hogy . . . a muszka gondoskodik!

Engem hát annak a késő derűnek problematikus reménye bizony nem engesztelhet ki a tehetetlen élet unalom terhével. Ugy érzem, hogy vagy e kor nem nekem való, vagy én nem vagyok e korbá való. En halálommal nem hagyok irt magam után. Hát bocsánatot kérek, de a hosszú élet kívánatát nem köszönöm. Szerencsére a 77 dik év nyomja vállaimat s ez meglehetősen biztosít, hogy e kívánat nem is teljesül. De kérem, legyen ngod meggyőződve, hogy az önkényes, keresetlen nemese kegyelet, melyet atyám emlékének szentelt, önt hálás emlékezetemben a mig csak élek, mindig kiváló helyen fogja tartani.

Méltóztassék szívesen fogadni e biztosítást s vele nagyrabecsülésem s tiszteletemet.

Kossuth.

Egyszersmind van szerencsém tudatni, hogy e szent célra szánt adományok még mindig elfogadtatnak általam.

Kondoros, u. p. M. Berény, márc. 6.

Közl: Zlinszky Istvánné.

A székely „kis üstök“ tárgyalása az országházban.

Csikmegye közönsége, kézdi-vásárhelyi Dezi Jánosné, Udvarhely megye közönsége, Kézdi-Vásárhely város képviselő testülete, Torda Aranyos megyében tekvő Alsó-Szent Mihályfalva, Szikfalva, Aranyos-Rákos, Bágyon, Csegez, Körönd községek az 1878. évi XXIV. tc. 12. módosítása, — esetleg az 1868. évi XIV. tc. 12. §-nak a Székelyföld lakóira leendő fentartása iránt betérjesztett feliratára nézve a kérvényi bizottságnak következő véleménye: a képviselőház 1879. január hó 29-én tartott 54-iki ülésében Tibád Antal s társai által e tárgyatban tett indítványának tárgyalását elrendelvén, a kérvények felhasználás végett a ház irodájában kitétetni véleményeztetik.

Ugron Ákos hosszabb indokollással előterjeszti a következő ellenindítványt:

„Tekintve, hogy az 1878. XXIV. tc. az 1868. XIV. tc. 25. §-nak 2. bekezdésében foglalt azon intézkedéseket, miszerint a Székelyföldön eddig egy alsó-ausztriai akónál nem nagyobb üstön két frtnak lefizetése mellett szeszt főzhetett, meg nem szüntette;

tekintve, hogy a pénzügyminiszter a fennálló törvény intézkedéseit és az által a Székelyföld lakosságának a his üsttel való pálinkafőzési jogait önhatalmulak meg nem szüntette;

tekintve végre, hogy a pénzügyminiszter a 42 ezer 226. szám alatti rendeletének fenntartása mindennap kiszámíthatatlan kárt okoz:

utasítja a ház a pénzügyminiszter urat hogy 43 226. szám alatti kiadott rendeletét azonnal vonja vissza.“

Orbán Balázs pártolja Ugron indítványát. Nagy Gábor megnyugszik a kérdésnek kiállításba helyezett tárgyalásában, de erre határidőt kér kitűztetni.

Ugron Gábor: Különösnek találja, hogy a pénzügyminiszter nem járul a közga-dasági enquete kiküldetéséhez, de ily kis dologban enquetet akar tartatni. Elesen bírálja a kormányt szóban forgó rendeletét s kikél a pénzügyminiszter elen

a miért az nem hallgatja beszédét. Pártolja Ugron Ákos indítványát. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon. A pénzügyminiszter, ki a beszéd közben elhagyta a termet, ismét elfoglalja helyét.)

S a páry Gyula gróf pénzügyminiszter: Nem tartja a parlamentáris gyakorlattal megegyeztetetőknek, hogy egy kérvény tárgyalásánál mellesken tétessék ily fontos intézkedés s azért nem járul Ugron Ákos indítványához.

Ugron Gábor ellenében megjegyzí, hogy nem fog tőle leckét elfogadni. — (Élénk helyeslés jobb felől.)

A t. képviselő ur azt hiszi, — ugymond — hogy ő nagy hangjával és gesztikulációjával valamit meg fog igazsáti és imponálni fog; tessék elhinni, hogy velem szemben e célt nem fogja elérni, és épen azért, mert azon modorho nem szoktam és annak tanuja lenni nem kívántam, eltávoztam a tereméből. — (Helyeslés jobb felől. Mozgás a szélső balon.)

En jobb reményben vagyok a székely képviseli urakról, mint ő, a ki azt mondja, hogy a székely képviselő urak egy öket érdeklő anyagi kérdéstől feltételezik, hogy miképen fognak szavazni. — En felteszem a székely képviselő urakról, hogy nem azért jönek támogatni a kormányt, hanem mert meggyőződésüket követik. (Élénk helyeslés jobb felől.)

Hogy ez ügyben a tanácskozás még meg nem tartathatót, annak oka a ház elfoglaltságában rejlik. Zajos határidőre magát szólni nem kötelezheti, de igéri, hogy a tanácskozmány a lehető legrövidebb idő alatt meg fog tartatni. (Helyeslés jobb felől.)

Ugron Gábor személyes kérdésben kíván szólni. (Halljuk! Halljuk!)

Szólo figyelemmel hallgatta a miniszter előadását; a különbség kettőjé között: az, hogy a miniszter ur, midőn saját . . . (Felkiáltások: Ez nem személyes kérdés! Nagy zaj.)

Elnök: Méltóztassanak meghallgatni a képviselő urat. (Nagy zaj. Halljuk!) Csak arra figyelmeztetem a t. képviselő urat, hogy szorítottok csupán a személyes megtámadásra, ha ilyen van.

Ugron Gábor: A különbség a miniszter közt és közt az, hogy a miniszternek, ha tárcájába vágó ügy tárgyatitak a házbán, a tárgyalást figyelemmel kíséni hivatalos kötelessége. Nem mint képviselőnek, dacára annak, bármily kellemetlen legyen is a miniszter ur hebegését végig hallgatnom, azt tenni hazaíás kötelességem (Élénk visszatetszés jelei a jobboldalon. Felkiáltások: Rendre! Rendre!)

Elnök: (Csenget.) T. ház! Kötelességem a t. képviselő urat ezen, a parlamenti illetet sértő kifejezésért rendre utasítani. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélső baloldalon.)

Tibád Antal: Nem fogadta el Ugron ellenindítványát, mert azzal a ház belenyulna az adminisztrációba. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ugron Ákosnak, ki őt azzal gyanúsította, hogy csak azért tette meg indítványát, hogy ott-hon megtudják, hogy e kérdésben felszólt, — azt válaszolja, hogy meg van győződve arról, hogy Ugron minden lehető el fog követni arra nézve, hogy mai beszéde el ne jusson választókerületébe. (Élénk tetszés és derűtségek.) Elfogadja a kérvényi bizottság véleményét. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Ugron Ákos: T ház! Személyes kérdésben kívánok szólni. (Felkiáltások jobboldal: Nincs személyes kérdés!)

Azt a következtetést, mely beszédemben Tibád képviselő urra vonatkozólóg volt, saját szavaira alapítottam. Ő ugyanis azt mondta nekem magánuton (Nagy derűtségek job felől), hogy a pénzügyminiszter semmiféle hasznát is indítványba nem fog belenyugodni.

A ház elfogadja a kérvényi bizottság indítványát, s ezzel Ugron indítványát mellőzi.

Kis-Körös város a szeszdóról szóló törvényenl engedélyezett pálinka-főzés iránt, a pénzügyminiszter által 43241 878. sz. a kiadott körrendelet 1. §-nak 2. pontját hatályon kívül helyezetteti kéri, — A kérvényi bizottság a kérvényt tanulmányozás végett a pénzügyminiszternek kiadatni véleményezi.

S á r k ö z y ú r é l : A következő ellenindítványt nyújtja be:

„A pénzügyminiszter utasítattik az 1878. §. 2. 44.241. számú pénzügyminiszteri körrendelet 1. §. 2. pontjának hatályon kívülhelyezésével az 1878. XXIV. tc. 2. §-át épségben fentartani; a mennyiben pedig a jelzett pénzügyminiszteri rendelet által adómentes pálinkafőzésre jogosultak az 1878-ik évben jogaikat nem gyakorolhattak volna, nekik az adómentes pálinka főzéshez az eddigi mód szerinti gyakorlatot f. évi március végéig pótlólag engedélyezni.“

Kis Albert: Pártolja Sárközy inéitványát. Tisza Kálmán miniszterelnök: kétségbevonja azt, hogy a törvénnyel ellenkeznek a szóban forgó rendelet.

Szólo ellenkezőleg a rendeletet törvényesnek és helyesnek tartja magában véve mert a törvénynek intenciója nem lehet a törvénynek kijátszása és a törvény folytán elkövetett csalás. (Igaz! Ugy van!) Azt pedig senki sem fogja kétségbe venni, hogy azon titulus alatt, hogy egy hektolitor főzet, nekik az illetőknek saját terméséből, az által, hogy eze kifőzés egyes községekben a létező szeszgyá

rák által eszközöltetett: valóságos visszaélés történt és világságos gyári szeszőzés eszközöltetett. Ha a miniszter a jog gyakorlatánál a visszaéléseket megakadályozza, nemcsak a törvény inenciójának felel meg, hanem helyesen cselekszik azon szempontból is, hogy az, a ki a törvényt megtartja — legyen az egyes vagy gyáros — ne jöjjön rosszabb helyzetbe, mint az, a ki a törvényt kijátszásból kíván magának hasznot csinálni. (Tetszés a jobboldalon.)

A hiba, a mely miatt szóló a rendelet mindannyiszor hatályon kívül helyezte, valahányszor hozzá fordultak, az, hogy az engedélyt kérőknek akkor, mikor a mult év végén nekik az engedélyek kiadattak, nem lehetett tudomásuk az augusztusban kiadott új eljárás szabályrendeletéről. Ezen szempontnál fogva azoknak kérelmére, akik az engedélyt a taksával együtt váltották ki, szóló a mult évré nézve orvosolta a bajt; de hozzá tette, hogy miután a rendelet törvényes és helyes és az most már országosztva tudva van, a jövőre nézve mindenesetre fenn fog tartatni.

Ha a ház a kérvényt a mostani pénzügyminiszterhez fogja utasítani, neki módjában lesz a dolgot újra fontolóra venni, mert az, a mit elődei tettek, neki nem prejudikálhat. (Tetszés a jobboldalon.)

S á r k ö z y Aurél: Rövid személyes megjegyzést tesz.

Ezzel a kérvények tárgyalásának folytatása a jövő szombati ülésre halasztatott.

CSARNOK.

A fővarosból.

— Karcolat. —

Böjt, böjt!

A templomokban kong, zúg a böjti nagy hang, mely a hívőket a templomba hívja a világi örömköz, zajos mulatságok után, hogy az egyház hitusa os voltára figyelemztetvén, „pulvis et umbra sumus” és alázattal megkereszteli homlokát.

Ki is volna, ki e farsang hosszú ideje után ne beszélné el egy-két történetkét. Mi nem sokat törődünk a böjttel, hiszen elmúltak a világfontosságú események, korunk felvilágosult.

Ma már a böjttől csak növényekpapjaink sinklik meg, kik valóságos Schrott kurát folytatva, cingulusaikat naponként lebebb szorítják, haronlítván életük szent János pusztai életéhez.

Vé-re is mindezeknek könyvkötőink örülnek le jobban, kik husv t után a szemináriumi elhasznált imakönyveket csoportosan kötik be új bőrkötésbe.

Szegény növendék papok!

Ámde hosszadalmas ma épen nem szeretnék lenni, majd olvasóim azt gondolnak, hogy hamvazószórdai prédikációt tartok. Komolyan merem állítani hogy nem.

Emlékszel szép nő, midőn ezelőtt egy héttel meglátogatlak, mily iéző valál, kifogástalan, csinos. Hajadat a tükörben utólagra igazított meg, kesztyűdet, mely főhéher kezdet elakart, a mama épen gombol. Gyönyörrel fogadtál, hogy ötönnyódon gyönyörrel lezettem szememet.

Emlékszel ugye? Pedig azelőtt kevéssel voltál felindulva a fodrász nő késedelme miatt. És ma vagy holnap, de nem, hétfőn, mily indiskreció! — Emlékszel, hogyan találaltál? igen, tegnapielőtt, igazéppen, mint valaha.

S te nem akarsz emlékezni. Kifogástalan reggeli ötönnyben valál, pongyolában, igen, épen nagy mosáskor, midőn... vagy nem.

Ah, mi férfiak modorunkban gyakran kiállhatatlanok vagyunk. Használunk a reggeli costume kecses pongyolájához; hazugság ömlik el rajtunk, mely épügy a pongyola főzalmához tartozik s melyet kerülünk kellene, mint az öltözékeknek, de legkizárt a pongyola hiányait.

Gyönyörű időnk van. A délutáni órákban vagyunk. A nép tolong a böjti prédikációra. Jenő barátom is ott van.

Mit hallgat ő ott, midőn percnyi nyugta nincs, — éjjelenként bántatlanul ordít végig az ablakok alatt, az utcákat végig nyargalja, az igaz, téli kabát nélkül; de Pesten mindig megtörténik, hogy valamelyik utcát aszfaltozzák s egy menykő nagy henger olyankor futni szoktak, mert tudják, hogy sok olyan fráter van, a kiknek zálogházban hever téli kabátjuk.

Ámde most veszem észre, hogy hosszú prédikációt tartok

Elmúlt a farsang; ugy látszik, semmi kedv nincs a nősülésre, pénztelenség, háborús lég, pestises rész és isten tudja, miféle ragadós „trachomák”. Annyi baj között hogy lehetne Hymennek áldozni valamit.

Majd a zöld farsangon talán jobbra fordul minden. Ámde a farsang számlái... brrr!... bizony ily ritka lesz a mátká.

„Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek, mert nem tudjátok, mikor jön el az az idő” (Máté 24. 30, 31)

Folytathatnók még e kis hamvazószórdai prédikációt, de majd ugy tűnnék fel olvasóim előtt, mint...

A böjti nagy hazán; kong, zúg, de nem tudják merre.

Dózsa Géza.

Közérdekű kérés Demeter Sámuel urhoz.

Demeter Sámuel urnak a megyei alispán urhoz közérdek címén intézett kérését időszerűnek találván, ahhoz egy pár észrevételt kérésem kapcsánban csatolok.

A kedvezőtlen időjárás miatt ma nem annyira mint inkább a mult év nyarán s őszén lehetett észlelni a rovarok által a gyümölcsfákra mért csapásokat. Ez idő alatt a községi előjáróságok s érdekelteknek volt idejük, hogy az ezen ügyre vonatkozó régebbi rendeletek s szabályokat előszedve a hernyók pusztításának gyakorlati kivitelesége felett értekezéseket tartsanak. — Első sorban Zágón nagyközség, élén Demeter Sámuel ev. ref. lelkes mint iskolázéki elnök, remélhetőleg a gyakorlati lépéseket meg is tette. — Mert Zágóban a községi s felekezeti iskoláknak mintaszéri gyümölcsös kertjük s faiskalájuk lévén, — a gyermekek valószínűleg oktatást is nyertek az iránt, hogy közvetlen s szülői által közvetve a veszélyt gyakorlatilag miképpen lehet legbiztosabban elhárítani.

Ezen szempontokat tekintve, véleményem szerint az egyházi s iskolai szöszékekből legsikeresebb példával lehetne előjárni; annál fogva teljes tisztelettel felhívatik Demeter Sámuel ur, hogy az ez irányban már szerzett gyakorlati ösmereteit utmutatásul közzé tenni sziveskedjék.

Egy hernyász.

S z i n é s z e t,

Mult szompaton K. Papp Miklós „Judith aszszony” című 3. felv. népsziuműve került színpadra. A darab az erős kritikát nem állja ki; mint népsziumű a gyengébbek közül való s bár ki-kicsillan belőle olykor a drámai ér, de minden mélyebb benyomást nélkül. A két első felvonás csak hagyján, az utolsó azonban határozottan gyenge. Aradiné, mint ujonan szerződöttetett tag e darabban mutatná be magát először közönségünknek. Első fellépése is kellemesen hatott. Ő játszta a címszerepet (Judith), igazi bensőséggel, a színpadon való tetszés othonossággal. Hangja szép, hajlékony, kár, hogy valamivel nem erősebb. A közönség gyakran megtapsolta s meglepődésének több ízben zajos jeleit adá. Szabóné (Thuz: Pistáné), rövid szerepében excellált. Melleleg legyen mondva, szerző ezt az alakot többször szerepeltethette volna s különösen az utolsó felvonás az ő megjelenése nélkül bizony csonka maradt. Szakáll A. (Sajgó Balázs) kimagaslott a férfi szereplők közül, — bár Szabó (Róka Pista) sok természetességgel és elég eleven színezéssel játszott. Bérci (Szegő) ennél jobban játszódni már láttuk. Bérciné (Borcsa) egyike volt a legjobb alakoknak, a közönség pár sikerült dalaért s csinos játékáért többször megtapsolta.

Vasárnap a „Vereshaju” került színpadra (Népsziumű 4. felv. írta Lukácsy S.). A darab határozott sikert aratott. Meséje egyszerű s vonzó, mellékcselvényei ügyesen egyengetik a legombolyítás útját s vannak benne, még a mellékszereplők közt is jellemalakok. Első helyen említjük Bércinét (Kata a vereshaju). Sok tüzzel, dicsegetéssel igaz bensőséggel játszott; előadásában az értelem párosult a kedélyességgel, szóval meglátszott rajta, hogy elemében volt. Népdalait szép, tiszta, érzéletes hangon énekelte el; a közönség meg is ismételtetett belőlük. Általában Bércinében van tehetség s különösen a népsziuművekben otthon van. Éneke eléggé iskolázott s egy vidéki társulatnál mindenesetre nyereségnek tekinthető. Ohajtandó volna azonban, hogy egy nevesebb népsziumű énekesnőt, például Soldosnét nézzén meg egy párszor. Mert, a mint mondtok, bár éneke szép és érzéletes, de hiányzik valami mégis, a mi teljessé tenné, t. i. a kellem; mozdulatai nem kisérik az áriát a dallam természetének megfelelően, a pajkosabak daloknál nem egészen pajzán s általában nem kedélyes ott, a hol annak kellene lenni. Hanem ezek mind megjönnek idővel, csak k tartás tovább is! Nyéki (Veréb Jankó) ezutal megkapta szerepét. A közönségnek derült esztét szerzett eleven humorával, alakítás ügyességével. A komikumok iránt neki finom érzéke van s csak az általános ohajnak adunk kifejezést, mikor a rá kérjük, hogy játszódjék gyakrabban a maga köréből. Aradiné (Boglár Ágnes) kitűnő volt, benne e társulat sokat nyert. Szakáll (András), Bérci (Bálint) tiszta felfogással alakítottak. Szabóné (Zsófi) az ő kedves modorával itt is behízelte magát a közönség szívébe. Tegnep egy cselészóv aszonny személyesített; ma már az ártatlan szelid leki Zsófi játsza oly kedvesen és annyit természetességgel, hogy a darab egész sikerét tekintve sokat köszönhetünk neki. A mi ezutal mondanivalónk van, az a rendezőt illeti. A társulat jó tagjai reputációjá s a közönség iránti tekintetből, ne adjon Siménfalvának egyelőre nagyobb szerepeket. Semmi kedvünk nincs egy értelmetlen hebegést végig hallgatni. Siménfalvi még nem tud játszódni. Hangja erőtlén s a szavak érhethetlen zaggyalékká válnak szájában a gyalró hangszulózás miatt. A kezével örökösén hadonáz, nem tudja hova tegye s há kell hanem: ugrálva szalad ki a színpadról. Lehet, hogy később lesz belőle valami, de még most igen messze áll a tűrhetőtől is.

Kedden az „Iskarióth” adatott. Tragoedia 5. felv. (írta Váradi Antal). Ezen darab az akademia

által kitüntetést nyert s valóban meg is érdemli mert bár nem „világhírű” a milyennek a színpadon keresztelve volt, de mindenesetre klasszikus mű. Színpadi hatása nagyon korlátozt, már csak azért is, mivel a meséje egyszerű, több helyen hézagokkal van tele, melyeket betölteni a közönség emlékeztetere bizatik. mindezek dacára eszmedus darab ez, melyet egy műértő közönség mindig megnezhethet. Az előadás, leszámítva, hogy kissé teljesebb dekorációt s az öltözeteknél nagyobb hűséget igényelt volna, összességben folyt le, kerék egészét képezett. Az orszárlás Szakáll (Iskarióth) illeti. Játéka a művészet magaslatán állott; teljes jellemet mutatott fel az emberi gyöngösgé, a hiúság, nagyravagyás minden bűneivel, a tévesztett cél, az elkövetett vétek öntudata ának elretentő kinyomataival. Szép, férfias hangja, játéka, minden mozdulata, az alapos művészt árulták el. Sok szép jelenés közül a 4-ik szakaszban a 30 pénz féle jelenete oly remek volt, hogy a közönség egymásután háromszor hívta ki. Szakáll, kibén a drámai elem van kifejlődve, ma valódi szerepében mutatta be magát a tehetsége iránt oly elismeréssel adózó közönségnek. Aradiné (Magdolna) szintén nagy gondnal tetszés között játszott. Demény (János) kedves szerepét szépen, kellemes hanghordozással adta elő. Szabó (Ruben), Miskolci (Ahasver) a dicsegetre méltók közt voltak. Hogy a „nép” és „katonaság” nem volt képviselve, kisse baj; míg ellenben, hogy a színpadon ígért „néma képlet görgőtűz mellett” kimaradt, az már megbocsátható volt. —

K Ü L Ö N F É L É K

— Király ő felsége a jelenlegi árvízről sujtott Algyő őt Tápé községek lakosainak pillanatnyi fölségelésére magánpénztárából két ezer forintot engedélyezett, s ez összeget a miniszterelnöknek adatta át.

— A „székely Mikó-tanoda” növendékei haza bocsátásáról Görög István ig. tanár a többi testvértanoda igazgatóságaihoz a következő értesítést küldötte:

Az erdélyrészi ev. ref. tanodákat külön helyen lakó testvérszülőknak tartván, már csak azért is szükségesnek, illőnek látom, hogy tudja mindenik, mi történik a másiknál. Egyik intézet felosztása pedig — betegség vagy más ok miatt — ugy gondolom, elég fontos tény arra, hogy a többiek is tudomásul vegyék. Ennélfogva tisztelettel tudatom, hogy a sepsi szentgyörgyi „Székely Mikó tanoda” növendékei folyó hó 10 én 14 napig hazabocsátattak a köztük terjedni kezdett veres himlő, torokkatharrus és szemfájás miatt. Veszélyes alakban ugyan egyik sem lépett fel, de a betegek száma két hét alatt [30-ra növekedvén (10 himlős, 10 szemfájós, 16 torokkath.) s oly aránytalanul, hogy ebből a II. középszályára 17 esett, a tanítást félégesítette — s féléven főleg attól, hogy ily alakban belenyulnak az egész félévbe, oszlatta fel az előjárás: orvosok véleménye folytán. A betegek már mind jobban vannak, s ha növendékeink egészségből térve vissza a tanítást akadály nélkül folytathatjuk, e pár héttel nem veszítettünk semmit, mert szükség esetében még időben is pótolhatjuk a többi szünidőkre magróvidítésével.

— A városi dalárda érdekében i-mét mozgás vehető észre. A rég alvó ügy ujabban tárgyalás alá kerülvén egy szűkebb körű értekezlet előtt, határozatba ment, hogy vasárnap, azaz f. hó 16 án d. u. a bazárban valahára alakuló gyűlés fog tartatni. Ohajtuk, hogy a gyűlésen minél számokban legyenek jelen (Alább közöljük a meghívást.)

— A színházlátogató közönség figyelmét felhívjuk Szakáll Károly né szombati jutalomjátékára. A jutalomjátékra „Oh azok a férfiak!” című kedélyes vígjáték van kitűzve. Szabóné, ki már régi ismerős vár-sunk közönségének, eddigi szereplésével közkedvességüvé vált s ha egy tehetséges s szorgalmas művésznő párrfogása a színművészet érdekében szükséges, akkor Szabóné ezt kiérdemelte tőlünk. E város, melynek műértő közönsége méltányolni szokta az érdemeket, ezutal sem fog adós maradni egy kedvence iránt.

— Felhívás. Az 1871-ben belügyminiszteriumi engedélylyel alakult városi dalárda alapító, pártoló és működő tagjai, — ugyszintén a város területén lakó ügybarátok tisztelettel hivatnak meg a polg. leányiskola I. osztálya termében folyó hó 16-án délután 3 órákor tartandó újra alakuló közgyűlésre.

S. Sztgyörgyön, 1879. március 11 én.

Molnár Áron, Antalfi Lajos,
jegyző, pénztárnok,
Benkő János, Bikfalvi Ferenc,
énekező, dalárdai tag.

— Hosszu életkort ért. Mult hétfőn temették el nagy részvétel mellett özv. Kőncsei Eerenek, szül. Pethő Ágnes urasszonyt, a ki 95 éves korában hunyt el; 25 éves volt, midőn férjhez ment 50 évet élt férjével s 20 évet özvegységben. Mindenesetre ritka halandónak jut osztályrészüül ennyi élet.

— Egy világító torony égése. Borkum szigetén, Emdeu mellett m. hó közepén a világítótorony egészen leégett. A tűz a torony őrszobájának kéményében támadt. Már egész nap érezték az égésszagot, de a legnagyobb erőfeszítéssel sem juthattak a tűzhöz, minthogy a kémény az igen vastag

